

Іваненко Д. І.

студент групи СП-41, ФСП, НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Пряміцин В.Ю., викладач, ФСП, НТУУ «КПІ»

ЯКІСТЬ ОСВІТИ – ГОЛОВНА ВИМОГА ДО ВНЗ

Після розпаду Радянського Союзу Україна взяла курс на інтеграцію в світовий простір, в тому числі й у сфері освіти. 19 травня 2005 року із підписанням декларації на Бергенській конференції Україна почала процес приєднання до Болонського процесу. Важливою складовою процесу інтеграції української системи вищої освіти до європейського простору є забезпечення належного рівня якості освіти.[5]

Що ж таке «якісна освіта»? Відповідно до ст. 1 Закону України «Про вищу освіту» під якістю освіти слід розуміти рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти. Показник якості освіти залежить від якості освітньої діяльності – рівня організації освітнього процесу у вищому навчальному закладі [1]. Як зазначає А. Нечаєва, якість освіти – це ряд системно – соціальних якостей і характеристик, які визначають відповідність системи освіти прийнятим вимогам, соціальним нормам, державним освітнім стандартам. [3]

При характеристиці якості рівня освіти (а точніше якості освітньої діяльності) враховують такі показники як престижність вищого навчального заклада, рівень здобутих студентами знань й ефективність підготовки майбутніх спеціалістів, зацікавленість роботодавців у спеціалістах, що отримали теоретичні й практичні знання у відповідних ВНЗ, рівень розвитку наукових досліджень й наукової бази.

В Україні, як і в більшості країн пострадянського простору, вимоги до рівня якості освіти визначаються профільними міністерствами, тобто центральними виконавчими органами у сфері освіти, призначення яких передусім у наданні якісної освіти, формуванні в майбутніх спеціалістів належного рівня теоретичних й практичних знань. Проте попит на майбутніх спеціалістів

здійснюють не профільні міністерства (вони виступають лише виконавцями), а роботодавці, які зацікавлені в тому, щоб вакантні місця на підприємствах, установах, організаціях зайняли особи з високим рівнем здобутих знань (як теоретичних, так і практичних). Отже, виходить, що у формуванні політики забезпечення якісної освіти обмежена участь зацікавлених осіб – роботодавців, студентів, національних та міжнародних організацій, хоча й формально закріплена. Такий підхід має наслідком відсутність зацікавленості у підвищенні якості та ефективності освітньої діяльності, оскільки головним завданням фактично стає формальне звітування перед органами державної влади, профільним міністерством у сфері освітньої політики, громадськістю. [4]

Аналізуючи проблеми вищої освіти в контексті Болонського процесу професор Товкун Л.В. зазначає, що для забезпечення належного рівня якості освітньої діяльності українських вищих навчальних закладів слід враховувати вітчизняний досвід. Не секрет, що для української освіти у спадок від її попередниці – радянської – дісталася така характеристика як фундаментальна глибина знань, тоді як для Заходу характерне вузькоспеціалізоване профілювання освіти. Запроваджуючи світові освітні технології, варто врахувати особливості розвитку науки й освіти в Україні, українські освітні традиції.

На думку професора О.В.Криворучко, показник якості вищої освіти багато в чому залежить від якості рівня загальносередньої освіти. Науковець зазначає, що для забезпечення належного рівня підготовки спеціалістів необхідно покращити рівень якості освітнього процесу в загальносередніх навчальних закладах, забезпечити комплексну перевірку знань та особливостей стану психіки під час проходження тестування абітурієнтами. Досить важливим є впровадження системи стимулювання майбутніх випускників вищих навчальних закладів шляхом надання кращим з них престижних робочих місць. [2]

На нашу думку, для забезпечення належного рівня якості освіти вищих навчальних закладів необхідно здійснити наступні заходи:

1. Проведення моніторингу якості вищої й загальної середньої освіти, виявлення проблем в освітньому процесі
2. Створення органу з представників громадськості й роботодавців з метою забезпечення громадського контролю над якістю вищої освіти, визначення рейтингу вищого навчального закладу
3. Проведення переатестації вищих навчальних закладів з урахуванням показників престижності ВНЗ, якості здобутих студентами знань (теоретичних й практичних), наявності попиту на спеціалістів відповідних навчальних закладів; перевірка ефективності й кваліфікаційного рівня викладачів шляхом проведення незалежного всебічного оцінювання, аби виявити й унеможливити прояви корупції
4. Суттєво підвищити рівень загальної середньої освіти, аби створити необхідну теоретичну базу в абітурієнтів й майбутніх студентів, що підвищило б ефективність освітнього процесу
5. Запровадження нових освітніх технологій (системи незалежного тестування, конкурсного відбору під час вступу у ВНЗ, рейтингової системи оцінювання якості знань студентів) здійснювати з врахуванням вітчизняного досвіду й вітчизняних традицій

Отже, інтеграція української системи освіти у світовий простір потребує забезпечення належного рівня якості освіти. На даний момент в Україні функціонує величезна кількість вищих навчальних закладів (як державної, так і приватної форми власності). Під час реформування системи вищої освіти головною вимогою до вищих навчальних закладів повинно стати забезпечення якісної освіти.

Визначаючи якість освіти слід враховувати наступні фактори: престиж вищого навчального закладу, якість здобутих студентами теоретичних й практичних знань, наявність попиту роботодавців на спеціалістів відповідного ВНЗ. Для забезпечення якості вищої освіти необхідно підвищити рівень якості загальної середньої освіти, створити належну матеріально-технічну й наукову базу, запроваджувати нові освітні технології відповідно до вітчизняного

досвіду й традицій, залучення роботодавців й громадськості до оцінювання якості освітньої діяльності вищих навчальних закладів.

Використані джерела:

1. Закон України «Про вищу освіту» від 1.07.2014
2. Навчальний процес, проблеми теорії та практики: Тези доповідей та повідомлень учасників III конференції школи педагогічної майстерності Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого / За заг. ред. В.В. Комарова. – Х: Нац. юрид. акад. України, 2009. – 139 с.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://library.nulau.edu.ua/POLN_TEXT/SBORNIKI_2010/004.htm
3. Нечаєва І. А. Формування системи показників якості вищої освіти / І. А. Нечаєва // Економіка і регіон. — 2012. — № 2 (33). — С. 79—83.
4. Концепція забезпечення якості вищої освіти України - http://dovira.eu/images/QA_concept_Final.pdf
5. Інтернет-джерело: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=73021>